

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.018.01.2018
P/18/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/111 – Bezpieczeństwo przeciwpożarowe lasów państwowych	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontrolerzy	Marek Zapolski – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/106/2018 z 20 sierpnia 2018 r. Mariusz Lenkiewicz – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/107/2018 z 20 sierpnia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)	
Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Dojlidy, ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 75, 15-950 Białystok (dalej: „Nadleśnictwo”)	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zenon Angielczyk – Nadleśniczy ¹	(dowód: akta kontroli str. 104)

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów Nadleśnictwa Dojlidy w latach 2016–2018 było na ogół prawidłowe i umożliwiało skuteczne zapobieganie pożarom.

Nadleśnictwo posiadało uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej „Plan Urządzenia Lasu”, w którym zawarto m.in. postanowienia dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Poza przypadkiem niewłaściwego opisanie części jednego (z 10 poddanych oględzinom) dojazdu pożarowego, prawidłowo opracowano i wdrożono również „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru”. Utworzono także system stałej obserwacji lasów w formie patroli naziemnych i z wykorzystaniem wież obserwacyjnych. Nadleśnictwo posiadało ponadto w pełni wyposażoną bazę sprzętu do gaszenia pożarów, punkt alarmowo-dyspozycyjny oraz odpowiednią sieć dojazdów pożarowych.

Nadleśnictwo prawidłowo informowało i ostrzegało społeczeństwo o istniejących zakazach i zagrożeniach pożarowych oraz rzetelnie prowadziło edukację leśną na nadzorowanym terenie. Należyce utrzymywało również pasy przeciwpożarowe, wykorzystywało naturalne przeszkody w swobodnym rozprzestrzenianiu się ognia i ponad pięciokrotnie zwiększyło powierzchnię biologicznych pasów przeciwpożarowych.

Ponadto Nadleśnictwo prawidłowo planowało środki finansowe na realizację zadań z zakresu zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz przeprowadziło skontrolowane postępowania o udzielenie zamówień publicznych zgodnie z przepisami, osiągając zamierzone efekty rzeczowe.

Oznakowanie infrastruktury wykorzystywanej do ochrony przeciwpożarowej lasów nie w pełni spełniało wymogi określone w przepisach przeciwpożarowych. Nie uzgadniano również z właściwym komendantem Państwowej Straży Pożarnej umieszczenia tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego przy wjazdach do lasów i przy parkingach leśnych. Ponadto informacje posiadane przez Nadleśnictwo na temat rzeczywistej bazy punktów czerpania wody (w zakresie sieci hydrantów zewnętrznych) były niewystarczające do faktycznej oceny pokrycia w nie terenu Nadleśnictwa.

¹ Od 9 stycznia 2017 r. Od 31 grudnia 2015 r. do 26 października 2016 r. funkcję Nadleśniczego sprawował pan Marek Półtorak, a od 26 października 2016 r. do 9 stycznia 2017 r. p.o. Nadleśniczego był pan Jacek Mariusz Bejm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie i realizacja przedsięwzięć w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów

Opis stanu faktycznego

1.1. Nadleśnictwo położone jest na terenie dziewięciu gmin³. Podzielono je na dwa obręby leśne i 12 leśnictw⁴. Jego powierzchnia w latach 2016–2018 wynosiła 96,5 tys. ha, a powierzchnia lasów pozostających w zarządzie od 16,1 tys. ha w 2016 roku do 16,2 tys. ha w 2018 roku (na 30 czerwca)⁵. Tym samym wskaźnik lesistości terenu Nadleśnictwa wynosił 17%. Na terenie Nadleśnictwa znajdowały się również lasy gospodarcze o powierzchni 581,6 ha (4% powierzchni lasów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa) oraz lasy wchodzące w skład trzech rezerwatów przyrody⁶ o powierzchni 210,7 ha (1%). Stosunkowo wysoki odsetek powierzchni drzewostanów na siedliskach borowych (od 56% do 60%) oraz w pierwszej i drugiej klasie wieku⁷ (od 16% do 18%) – obok m.in. średniej rocznej liczby pożarów w latach 2007–2016 (10) i liczby osób zamieszkujących teren zarządzany przez Nadleśnictwo (ok. 366,3 tys.) – decydowały o zakwalifikowaniu lasów Nadleśnictwa do I kategorii zagrożenia pożarowego⁸.

(dowód: akta kontroli str. 3-39, 40-80, 105-106, 139-140)

W latach 2016–2018 lasy zarządzane przez Nadleśnictwo położone były w zasięgu działania Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. W okresie objętym kontrolą na tych terenach miało miejsce 11 pożarów lasów (dwa w 2016 roku i dziewięć w 2018 roku) o powierzchni 1,2 ha⁹, z których pięć miało miejsce w północno-wschodniej części Nadleśnictwa (w obrębie leśnictwa Mostek na terenie gminy Wasilków). Jako prawdopodobną przyczynę ośmiu pożarów w ewidencji pożarów¹⁰ Nadleśnictwo wskazało podpalenie. W pozostałych trzech przypadkach nie ustalono przypuszczalnych przyczyn wystąpienia pożarów¹¹. Nadleśniczy wyjaśnił, że: „W każdym przypadku pożaru lasu leśnicy prowadzą ustalenie przypuszczalnej przyczyny powstania pożaru przy współudziale straży pożarnej lub policji na miejscu zdarzenia, przede wszystkim na podstawie rozpytania świadków, oględzin terenu lub ewentualnych śladów i dowodów oraz w oparciu o własne doświadczenie w tym zakresie. Podczas sporządzania meldunku z pożaru Nadleśnictwo w każdym z przypadków określa przypuszczalną przyczynę powstania pożaru, wpisując ją w odpowiednim polu meldunku (w załączeniu kserokopie jedenastu arkuszy ewidencyjnych pożaru z lat 2016–2018 z zaznaczeniem podania przypuszczalnej przyczyny powstania pożaru). Wszystkie przypadki jedenastu pożarów lasu na terenie Nadleśnictwa, które miały miejsce w latach 2016–2018 dotyczyły zdarzeń o niewielkich rozmiarach. W każdym z przypadków spaleni uległa jedynie ściółka leśna nie przedstawiająca żadnej wartości materialnej; w żadnym z przypadków nie odnotowano jakichkolwiek strat w drzewostanie. W związku z powyższym ustalenie przyczyny powstania pożaru lasu ma znaczenie jedynie dla potrzeb prowadzenia zestawień statystycznych, a nie w celu podejmowania dochodzeń roszczeniowych dot. odszkodowań.” Z załączonych do wyjaśnień 11 arkuszy ewidencyjnych pożaru wynika, że w przypadku ośmiu pożarów wskazano prawdopodobną przyczynę ich powstania, w przypadku pozostałych trzech wskazano, że przyczyny tej nie ustalono.

³ Białystok, Choroszcz, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec, Supraśl, Suraż, Turośń Kościelna, Wasilków i Zabłudów.

⁴ Obręb „Dojlidy”, położony w centralnej i południowej części Nadleśnictwa, podzielony był na sześć leśnictw o powierzchni lasów wynoszącej 8,6 tys. ha, natomiast obręb „Katrynka” położony w północnej części Nadleśnictwa – na sześć leśnictw o powierzchni lasów wynoszącej 7,5 tys. ha.

⁵ Na terenie Nadleśnictwa nie było lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, nad którymi sprawowałoby ono nadzór.

⁶ Rezerwat przyrody: Antoniuk (70,1 ha), Kulikówka (10 ha) i Las Cieliczański (o powierzchni 130,6 ha).

⁷ Drzewa w wieku do 40 lat.

⁸ Tereny o dużym zagrożeniu pożarowym. Zaliczenia do tej kategorii dokonano na podstawie załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 137, poz. 923).

⁹ Powierzchnia dwóch pożarów w 2016 roku wynosiła po 0,02 ha, natomiast dziewięciu w 2018 roku – od 0,02 ha do 0,27 ha. Średnia powierzchnia pożarów, wynosząca 0,02 ha w 2016 roku i 0,12 ha w 2018 roku była niższa niż w latach: 2015 (0,46 ha), 2014 (0,26 ha) i 2007–2013 (74 pożary o średniej powierzchni 0,20 ha).

¹⁰ W ewidencji odnotowywano również m.in.: datę i miejsce powstania pożaru, jego charakterystykę (powierzchnię, straty, itp.), skład gatunkowy drzew objętych pożarem, udział jednostek gaśniczych oraz dane osób sporządzających i zatwierdzających meldunek.

¹¹ Stosowano klasyfikację 51 przyczyn pożarów dostępną w Systemie Informatycznym Lasów Państwowych (m.in. transport drogowy, transport kolejowy, wylądowania atmosferyczne, podpalenia, przyczyna nieustalona).

NIK zauważa, że brak informacji o przyczynach powstania 27,3% pożarów w latach 2016–2018 może utrudnić Nadleśnictwu podejmowanie odpowiednich działań zapobiegawczych.

Skutkami pożarów we wszystkich przypadkach były straty w ściółce leśnej (nie odnotowano strat materialnych lub ludzkich spowodowanych pożarami lasów). Wyraźny wzrost liczby pożarów w 2018 roku wynikał – jak wyjaśnił Nadleśniczy – „(...) z czynników niezależnych od Nadleśnictwa”. Dodał, że: „(...) w 2018 r. notowano niskie parametry wilgotności ściółki, co niewątpliwie było przyczyną zwiększonej liczby pożarów, tym niemniej odpowiednie przygotowanie Nadleśnictwa oraz wyposażenie w system obserwacyjny, wpłynęło bezsprzecznie na szybką identyfikację pożaru, co z kolei wiązało się z niewielką powierzchnią terenów objętych pożarem i praktycznie brakiem szkód”.

(dowód: akta kontroli str. 40-80, 107-108, 139-140, 144-148, 464-495, 556)

1.2. W Nadleśnictwie – według stanu na 30 czerwca 2018 r. – pracowało 70 osób, w tym 34 (Nadleśniczy, jego zastępca, dwóch inżynierów nadzoru, specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej, sekretarz Nadleśnictwa, 12 leśniczych i 16 podleśniczych) zajmowało się m.in. zabezpieczeniem przeciwpożarowym lasów. Specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej posiadał wykształcenie i kwalifikacje do wykonywania zawodu technik pożarnictwa określone w art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹².

(dowód: akta kontroli str. 104)

1.3. Nadleśnictwo posiadało „Plan Urządzenia Lasu” na okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2026 r. (dalej: „PUL”)¹³, który w części dotyczącej zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów zawierał wszystkie elementy określone w art. 18 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹⁴ i został uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, stosownie do wymogu § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹⁵. W PUL przedstawiono charakterystykę lasów Nadleśnictwa z uwzględnieniem najbardziej zagrożonych pożarowo obszarów (m.in. lasy na terenie leśnictw Mostek i Zielona) oraz obiektów (m.in. drogi, linie kolejowe i energetyczne). Wskazano ponadto m.in. analizę sytuacji pożarowej w latach 2007–2016, opis systemu obserwacyjno-alarmowego, wykaz sprzętu przeciwpożarowego i dojazdów pożarowych oraz opis zaplanowanych działań profilaktycznych z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

(dowód: akta kontroli str. 3-39, 40-80, 109-110)

W PUL na lata 2007–2016 i 2017–2026 określono również stan zaopatrzenia wodnego w lasach Nadleśnictwa, wskazując na niewystarczające zagęszczenie sieci punktów czerpania wody i konieczność jej rozwinięcia. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK¹⁶ nie rozszerzono bazy punktów czerpania wody w sposób zapewniający pełne pokrycie terenu Nadleśnictwa, co szerzej opisane zostanie w pkt 1.11. wystąpienia pokontrolnego oraz w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.

(dowód: akta kontroli str. 3-39, 40-80, 109-110)

Na lata 2016–2018 zaplanowano i zrealizowano przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpożarową lasów, dotyczące budowy systemu obserwacji obszarów leśnych z wykorzystaniem bezprzewodowej transmisji obrazu dwóch wież obserwacyjnych i usługi konserwacji ich elementów konstrukcyjnych oraz modernizacji stacji meteorologicznej wraz z systemem rejestracji i transmisji danych.

(dowód: akta kontroli str. 111)

1.4. W Nadleśnictwie – stosownie do wymogu art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie przeciwpożarowej – 12 marca 2015 r. opracowano „Sposoby postępowania Nadleśnictwa na wypadek pożaru”. Dokument ten zawierał m.in. informacje ogólne o Nadleśnictwie, charakterystykę terenów leśnych, dane organizacyjno-techniczne i materiały kartograficzne, tj. wszystkie elementy określone w załączniku nr 5 do Instrukcji ochrony przeciwpożarowej

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 620.

¹³ Wcześniej w Nadleśnictwie obowiązywał Plan Urządzenia Lasu na lata 2007–2016, który również zawierał wszystkie niezbędne elementy i był uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 788, ze zm.

¹⁵ Dz. U. Nr 109, poz. 719. Dalej rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

¹⁶ 17 września 2018 r.

lasu¹⁷. Aktualizacja tego dokumentu terminowo uzgadniana była z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, stosownie do wymogu określonego w pkt 4.11.4 ww. Instrukcji. (dowód: akta kontroli str. 81-103, 112)

1.5. Na terenie Nadleśnictwa utworzono dwa punkty obserwacyjne¹⁸, w postaci wież wyposażonych w kamery przemysłowe, z których obraz przekazywany był bezpośrednio do punktu alarmowo-dyspozycyjnego, znajdującego się w siedzibie Nadleśnictwa (szerzej wyposażenie punktu opisane zostało w pkt 1.6. wystąpienia pokontrolnego). Zasięg kamer obejmował niemal cały obszar Nadleśnictwa¹⁹. Przebieg obserwacji wraz z prognozą zagrożenia pożarowego odnotowywano codziennie (w okresie zagrożenia pożarowego, tj. od 1 kwietnia do 31 października) w dzienniku obserwatora, natomiast w przypadku wykrycia pożaru dodatkowo sporządzano dokument o nazwie „*Postępowanie po zgłoszeniu pożaru*”, w którym odnotowywano przebieg alarmowania i akcji gaśniczej oraz meldunek końcowy z uwzględnieniem daty i godziny powstania pożaru, jego powierzchni i przewidywanych przyczyn. Obserwację lasów prowadzono również poprzez odpowiednio wyposażone (w środek transportu, radiotelefon i podręczny sprzęt do gaszenia pożarów w zarodku) naziemne patrole przeciwpożarowe, którą odnotowywano w kartach pojazdu patrolowo-gaśniczego, będącego na wyposażeniu Nadleśnictwa oraz – w miarę potrzeb – patrole lotnicze organizowane przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Białymstoku. W Nadleśnictwie nie prowadzono oddzielnej książki pracy naziemnego patrolu przeciwpożarowego. Wszystkie dane określone we wzorze takiej książki (załącznik nr 9 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu), tj. datę, imię i nazwisko patrolującego, jego podpis, godzinę rozpoczęcia patrolu, oraz cel patrolu i wykonane działania, odnotowywano w karcie pojazdu patrolowo-gaśniczego.

(dowód: akta kontroli str. 40-80, 113, 114-123, 555-556)

Nadleśniczy wyjaśnił, że obserwacja lasów w Nadleśnictwie odbywała się dodatkowo poprzez: [1] kamery monitoringu przeciwpożarowego sąsiednich nadleśnictw; [2] patrole strażników leśnych oraz pracowników terenowych; [3] monitoring naziemny prowadzony przez inżynierów nadzoru i kierownictwo Nadleśnictwa oraz [4] pracowników Zakładu Usług Leśnych, świadczących pracę na terenie Nadleśnictwa. (dowód: akta kontroli str. 144-145)

1.6. W siedzibie Nadleśnictwa zorganizowano punkt alarmowo-dyspozycyjny, który wyposażono w dwa monitory do obserwacji bezpośredniej transmisji wideo z kamer przemysłowych zamieszczonych na wieżach obserwacyjnych, telefony (przewodowy i komórkowy), mapę topograficzną terenu Nadleśnictwa oraz terenów przyległych, dokument „*Sposób postępowania na wypadek pożaru*”²⁰ oraz komputer²¹ z dostępem do Internetu i kolorowej drukarki, tj. urządzenia i narzędzia określone w pkt 4.4.5.2 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu. (dowód: akta kontroli str. 124-138, 141-142)

1.7. Punkt alarmowo-dyspozycyjny wyposażono również w odpowiednie urządzenia łączności, tj. radiotelefon bazowy o odpowiedniej mocy, dwa radiotelefony samochodowe (w samochodzie patrolowo-gaśniczym i samochodzie straży leśnej) i trzy radiotelefony noszone (będące na wyposażeniu poszczególnych pracowników Nadleśnictwa), stosownie do wymogu pkt 4.5.2. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

(dowód: akta kontroli str. 124-138, 141-142)

1.8. Przy siedzibie Nadleśnictwa – zgodnie z wymogami § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów²² – zorganizowano i odpowiednio wyposażono bazę sprzętu do gaszenia pożarów. Znajdowało się w niej m.in. 13 gaśnic, dwie hydronetki

¹⁷ Instrukcja ta jest załącznikiem do zarządzenia nr 54 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., który obowiązuje w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych od 1 stycznia 2012 r.

¹⁸ Punkty obserwacyjne zlokalizowano w leśnictwach Katyńka i Zielona. System obserwacji punktów obserwacyjnych współdziałał z systemami istniejącymi w sąsiednich nadleśnictwach.

¹⁹ Systemu obserwacji pozbawiona była południowo-zachodnia część obszaru Nadleśnictwa. Na tym terenie zwiększano częstotliwość monitoringu naziemnego.

²⁰ Dokument zawierał m.in. wykazy kryptonimów, numerów telefonów i adresów e-mailowych osób funkcyjnych oraz jednostek nadrzędnych, podległych i podmiotów współpracujących, instrukcję pracy dyspozytora i dziennik pracy.

²¹ Komputer ten posiadał odpowiednie oprogramowanie, dostęp do internetowych map pożarowych i program umożliwiający prognozowanie rozprzestrzeniania się pożarów lasu.

²² Dz. U. Nr 58, poz. 405 ze zm.

plecakowe, 128 łopat, 10 tłumic, dwa ciągniki z pługami do wyorywania pasów przeciwpożarowych, agregat prądotwórczy, środek pianotwórczy oraz samochód patrolowo-gaśniczy. Jak wyjaśnił Nadleśniczy, zorganizowano jedną główną bazę sprzętu i wyposażono ją zgodnie z wymogami, ponieważ „(...) zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów organizuje się – dla Nadleśnictwa – co najmniej jedną bazę sprzętu”. Ponadto w pięciu leśnictwach (Ponikła, Szacily, Krasny Las, Zielona i Majówka) na terenie Nadleśnictwa zorganizowano pomocnicze bazy sprzętu, które wyposażono w szpadle i tłumice. (dowód: akta kontroli str. 124-138, 141-142)

1.9. Rozmieszczenie bazy sprzętu – stosownie do wymogu określonego w pkt 4.7.7 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu – rokrocznie (do 15 marca) uzgadniano z właściwym Komendantem Państwowej Straży Pożarnej, który nie wnosił uwag. W trakcie pożarów mających miejsce na terenie Nadleśnictwa w latach 2016–2018 – zgodnie z wyjaśnieniem pracownika ds. ochrony przeciwpożarowej – wykorzystywano tłumice i samochód patrolowo-gaśniczy. (dowód: akta kontroli str. 80-103)

1.10. Zdaniem pracownika Nadleśnictwa odpowiedzialnego za ochronę przeciwpożarową lasów „(...) wszystkie określone przez Nadleśnictwo narzędzia ochrony przeciwpożarowej, tj. wyposażenie baz sprzętu, punkty obserwacyjne, patrole przeciwpożarowe, punkt alarmowo-dyspozycyjny oraz urządzenia łączności alarmowo-dyspozycyjnej były bardzo przydatne przy realizacji zadań w tym zakresie”. Dodał, że: „(...) największe znaczenie, biorąc pod uwagę doświadczenia z pożarami na terenie Nadleśnictwa, ma praca wykonywana przez leśniczych, pracowników punktu alarmowo-dyspozycyjnego oraz inne osoby biorące udział w ochronie przeciwpożarowej lasów, jak również wyposażenie Nadleśnictwa w punkty obserwacyjne oraz samochód patrolowo-gaśniczy wykorzystywany do patrolowania oraz gaszenia pożarów”. (dowód: akta kontroli str. 143)

Na terenie Nadleśnictwa zorganizowano i utrzymywano sześć sztucznych punktów czerpania wody do celów przeciwpożarowych, które składały się z dojazdu, miejsca pobierania wody oraz stanowiska wodnego (do ustawienia agregatu pompowego). Punkty zlokalizowane były na terenie czterech leśnictw w północno-wschodniej części terenu Nadleśnictwa i spełniały wymogi techniczne określone w pkt 4.8.3. i 4.8.6. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu. Natomiast oznakowanie punktów czerpania wody nie spełniało wymogów określonych w pkt 4.8.9. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu, co szerzej opisane zostało w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalona nieprawidłowość”. (dowód: akta kontroli str. 40-80, 81-103, 105-106, 124-138, 141-142)

1.11. Na terenie Nadleśnictwa usytuowano 52 dojazdy pożarowe o długości od 149,7 km w 2016 roku do 154 km w 2018 roku. W latach 2016–2018 przeprowadzono przebudowę dwóch dojazdów (nr 25 i 30 w Leśnictwie Krasny Las), które po dokonanej inwestycji – jako jedyne (4% dojazdów) – spełniały w pełni wymogi²³ określone w § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. (dowód: akta kontroli str. 40-80, 81-103, 105-106, 154-161)

Oględziny 10 dojazdów pożarowych wykazały, że wszystkie były przejezdne, a oznakowanie umożliwiające ich identyfikację – stosownie do wymogów określonych w pkt 4.6.14. lit. a)-c) Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu – zastosowano w przypadku czterech z nich. Nieprawidłowości w zakresie oznakowania pozostałych dojazdów pożarowych szerzej opisane zostały w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalona nieprawidłowość”. (dowód: akta kontroli str. 124-138, 141-142)

1.12. Stan dojazdów pożarowych kontrolowany był w trakcie patroli przeprowadzanych przez wyznaczonych pracowników Nadleśnictwa, których cel odnotowywano w miesięcznych kartach pracy samochodu patrolowo-gaśniczego, będącego w dyspozycji Nadleśnictwa oraz w trakcie wykonywania codziennych obowiązków służbowych przez leśniczych. Zgodnie z wyjaśnieniem pracownika ds. ochrony przeciwpożarowej „(...) przegląd stanu dróg (ze szczególnym uwzględnieniem dojazdów pożarowych)

²³ [1] nawierzchnia gruntowa lub utwardzona o nośności co najmniej 10 ton i nacisku osi 5 ton; [2] promienie zewnętrzne łuków o długości co najmniej 11 m; [3] odstęp pomiędzy koronami drzew o szerokości co najmniej 6 m, zachowany do wysokości 4 m od nawierzchni jezdni; [4] jezdnię o szerokości co najmniej 3 m; [5] mijanki o szer. co najmniej 3 m i długości 23 m.

dokonywany był średnio co kilka dni, w tym każdorazowo w przypadku zakończenia prac wywozowych lub akcji ratowniczo-gaśniczych, gwałtownych opadów deszczu, stopnieniu śniegów, przejściu huraganu lub użyczenia do przejazdu ciężkiego sprzętu”.

(dowód: akta kontroli str. 40-80, 114-123, 143, 555)

1.13. Nadleśnictwo nie opracowało „Projekt docelowej sieci drogowej”²⁴. Zgodnie z informacją uzyskaną od pracowników Nadleśnictwa w trakcie kontroli NIK, na 30 czerwca 2018 r. stan 24 z 52 dojazdów pożarowych uznany został za dobry, 16 dojazdów za zadowalający, a 12 za średni²⁵. W latach 2016 i 2017 stan dojazdów pożarowych na terenie Nadleśnictwa przedstawiał się podobnie (w 2016 roku: 21 dojazdów – stan dobry, 16 – zadowalający, 14 – średni i jeden – zły²⁶, natomiast w 2017 roku odpowiednio 23, 16, 12 i jeden). Jak wyjaśnił Nadleśniczy „(...) Projekt docelowej sieci drogowej – po zmianie koncepcji przez Dyrektora Generalnego – zostanie utworzony w 2019 roku.

(dowód: akta kontroli str. 144-148, 154-161, 162-163)

Cztery (z 52) dojazdy pożarowe o łącznej długości około 15 km (10% długości wszystkich 52 dojazdów pożarowych) stanowiły drogi gminne²⁷. Nadleśnictwo nie uzgadniało z właścicielami lub zarządcami wykorzystania ich na cele dojazdów pożarowych oraz nie uregulowało obowiązków m.in. w zakresie zapewnienia przejezdności dojazdów zgodnie z parametrami wymaganymi dla dojazdów pożarowych. Nadleśniczy wyjaśnił, że: „Drogi obcych własności wykorzystywane jako dojazdy pożarowe są drogami publicznymi i Nadleśnictwo nie prowadzi uzgodnień ich właścicielami lub zarządcami. Obowiązki w zakresie utrzymywania dróg spoczywa na właścicielu lub zarządcy drogi”.

(dowód: akta kontroli str. 40-80, 81-103, 144-148, 162-163)

1.14. Sieć dojazdów pożarowych na 17 września 2018 r. spełniała wymogi określone w § 8 rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Odległość pomiędzy dowolnym punktem położonym w lesie na terenie Nadleśnictwa, a najbliższą drogą publiczną (z wyłączeniem autostrad i dróg ekspresowych) lub drogą leśną wykorzystywaną jako dojazd pożarowy nie przekraczała bowiem 750 m. Część oddziałów w PUL (na 21 maja 2017 r.) oznaczona została jako „będąca poza siecią dróg publicznych i dojazdów pożarowych”, jednakże – jak wyjaśnił Nadleśniczy – „(...) część obszarów określonych w PUL jako będące poza zasięgiem dróg publicznych lub dojazdów pożarowych nie przedstawiają stanu na wrzesień 2018 roku, a na maj 2017 roku. Przebieg niektórych dojazdów został zmodyfikowany, by zwiększyć stopień pokrycia terenu siecią dojazdów pożarowych. Nadleśnictwo uznaje zatem, że obecnie ma pełne pokrycie terenu siecią dojazdów pożarowych”.

(dowód: akta kontroli str. 40-80, 81-103, 162-163, 554)

1.15. Dla dojazdów pożarowych i punktów czerpania wody – poza dwoma wyjątkami²⁸ – nie prowadzono książek obiektów budowlanych oraz nie sporządzano protokołów z kontroli tych obiektów. Dokumenty te prowadzono natomiast dla dwóch wież obserwacyjnych. Odnutowywano w nich m.in. wyniki kontroli okresowych tych obiektów, które przeprowadzane były przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane. Nadleśniczy wyjaśnił, że: „(...) Nadleśnictwo prowadzi dokumentację i książki kontroli jedynie dla obiektów wybudowanych w trybie pozwolenia na budowę (również drogi będące dojazdami pożarowymi). Dodał, że: „W ustawie Prawo budowlane i o drogach publicznych nie występuje pojęcie droga leśna”.

(dowód: akta kontroli str. 144-148, 162-163)

1.16. W latach 2016–2018 Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku przeprowadzała corocznie po jednej kontroli przygotowania Nadleśnictwa do działań przeciwpożarowych. Komenda nie stwierdziła w działalności Nadleśnictwa nieprawidłowości w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, przy czym z protokołów kontroli sporządzonych przez Komendę nie wynika m.in. które z istniejących dróg pożarowych zostały objęte kontrolą. W 2016 roku stwierdzono brak wykonania przez

²⁴ Wymóg sporządzenia takiego dokumentu obowiązywał od 3 sierpnia 2015 r. do 4 maja 2017 r., zgodnie z zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie wprowadzenia „Instrukcji wyznaczania docelowej sieci drogowej nadleśnictwa”.

²⁵ W 2018 roku na terenie Leśnictwa Suraz zlikwidowano dojazd pożarowy nr 47 i utworzono dojazd pożarowy nr 53.

²⁶ Zły stan określono dla dojazdu pożarowego nr 47, który w 2018 roku został zlikwidowany.

²⁷ Drogi te oznaczono w PUL jako drogi w pełni przejezdne, w dobrym stanie.

²⁸ Wyjątki te, to dwa dojazdy pożarowe przebudowywane w 2017 roku.

zarządcę linii kolejowych nr 6 i 32 ponad 50 m pasów przeciwpożarowych. Z protokołu kontroli przeprowadzonej w 2017 roku wynika, że pasy przeciwpożarowe zostały wykonane. (dowód: akta kontroli str. 225-237)

1.17. W umowach cywilnoprawnych zawartych przez Nadleśnictwo w latach 2016–2018 z osobami prawnymi i fizycznymi, których przedmiotem było korzystanie z gruntów leśnych lub wykonywanie usług z zakresu gospodarki leśnej, zamieszczono obowiązek podjęcia dostępnymi metodami i środkami działań zmierzających do ograniczenia rozprzestrzeniania się pożaru w przypadku jego wystąpienia – zgodnie z wymogami pkt 8.1.1. i 8.1.2. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu. (dowód: akta kontroli str. 162-163)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Oględziny terenów Nadleśnictwa oraz infrastruktury wykorzystywanej w celu ochrony przeciwpożarowej lasów wykazały nieoznakowanie [1] sześciu (z 10 poddanych oględzinom) dojazdów pożarowych przy zjazdach z dróg publicznych i/lub na skrzyżowaniach dojazdów, i/lub na skrzyżowaniach z innymi drogami leśnymi oraz [2] wszystkich sześciu punktów czerpania wody w sposób zgodny z Polskimi Normami oraz [3] dojazdów do tych punktów. Stanowiło to naruszenie odpowiednio pkt 4.6.14. oraz 4.8.9. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasów i § 39 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej. Ponadto oznakowanie poddanych oględzinom dojazdów pożarowych nie było jednolite, chociaż wymagał tego pkt 4.6.14. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasów. (dowód: akta kontroli str. 124-140, 141)

Jak wyjaśnił Nadleśniczy „*Nadleśnictwo w pierwszej kolejności oznakowywało miejsca, gdzie takie oznakowanie było niezbędne, a dodatkowo problemem Nadleśnictwa jest położenie przy dużych skupisku ludzkich i towarzyszący temu wandalizm, objawiający się m.in. zrywaniem tablic leśnych (które na bieżąco są uzupełniane)*”. Dodał, że: „*(...) Nadleśnictwo w trakcie kontroli zebrało zapotrzebowanie od wszystkich leśnictw i złożyło zamówienie na zakup tablic wg. wzoru jednolitego dla całego obszaru Nadleśnictwa*” oraz, że: „*(...) wszystkie tablice zostaną umieszczone w wyznaczonych miejscach natychmiast po ich dostawie*”. (dowód: akta kontroli str. 144-148)

W trakcie kontroli NIK – po przeprowadzonych oględzinach – Nadleśnictwo złożyło zamówienie na zakup m.in. 258 tablic „*dojazd pożarowy nr*” i 16 tablic „*do punktu czerpania wody*”, celem odpowiednio prawidłowego i jednolitego oznakowania dojazdów pożarowych oraz prawidłowego oznakowania punktów czerpania wody.

(dowód: akta kontroli str. 149-153)

2. W sposób nierzetelny w dokumencie „*Sposoby postępowania na wypadek pożaru*”, uzgadnianym corocznie z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, ujęto część jednego (z 10 poddanych kontroli) dojazdu pożarowego. W dokumencie tym opis przebiegu dojazdu pożarowego nr 16 w części nie pokrywał się bowiem z faktycznym jego usytuowaniem. (dowód: akta kontroli str. 124-138, 141-142)

Nadleśniczy wyjaśnił, że powyższa sytuacja wiązała się z niedopatrzeniem i błędnym oznaczeniem dojazdu pożarowego nr 16 w dokumentach wewnętrznych Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 144-148, 164)

W trakcie kontroli dokonano zmiany wykazu dojazdów pożarowych (dot. dojazdu nr 16) w „*Sposobach postępowania na wypadek pożaru*”, co uzgodniono z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

(dowód: akta kontroli str. 152-153)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że mimo wykazywania od 2007 roku w PUL potrzeby zagęszczenia punktów czerpania wody i pełnego w nie pokrycia terenu Nadleśnictwa – do dnia zakończenia kontroli NIK – przedsięwzięcie takie nie zostało przez Nadleśnictwo zrealizowane. Zamieszczona zaś w PUL mapa punktów czerpania wody, obrazująca ich zagęszczenie, przedstawiała jedynie informacje o sześciu istniejących na terenie Nadleśnictwa zbiornikach wodnych, które zapewniały prawidłową ochronę przeciwpożarową dla 6,3 tys. ha lasów (39% lasów Nadleśnictwa). Nie uwzględniono w niej natomiast istniejącej na terenie Nadleśnictwa sieci hydrantów

zewewnętrznych²⁹, będących również – w myśl art. 39 ust. 4 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej – punktami czerpania wody.

Nadleśniczy wyjaśnił, że: „Dotychczas brak było jakichkolwiek problemów z zaopatrzeniem wodnym podczas akcji (brak uwag ze strony Państwowej Straży Pożarnej), ponieważ brak pokrycia powierzchni leśnej jest nieznaczny. Ponadto rozbudowana jest sieć hydrantowa w wielu okolicznych miejscowościach oraz dobry stan dojazdów pożarowych Nadleśnictwa pozwala na dogodnie dowożenie wody z istniejących obecnie punktów czerpania wody. Lokalizacja punktów czerpania wody uzgodniona była z Komendantem Wojewódzkim i Miejskim Państwowej Straży Pożarnej, jednakże Nadleśnictwo zna i analizuje ten temat i szuka właściwej lokalizacji na umieszczenie takiego punktu”. Nadleśniczy dodał również, że: „(...) zostanie powołany wewnętrzny zespół w celu określenia możliwości zapewnienia pełnego pokrycia terenu w punkty czerpania wody. Na cieku wodnym przebiegającym przez leśnictwo Krasny Las zostanie utworzony punkt czerpania wody, który zapewni naszym zdaniem pełne pokrycie. Ponadto poprzez korespondencję z gminami uzyskamy informację na temat lokalizacji sieci hydrantowej na terenie Nadleśnictwa. Sieć hydrantowa naniesiona zostanie na mapy i wyniki tych działań zostaną uzgodnione z PSP”.

(dowód: akta kontroli str. 3-39, 40-80, 109-110, 142, 554)

Ocena cząstkowa

Nadleśnictwo posiadało uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku PUL, w którym zawarto m.in. postanowienia dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów zakwalifikowanych do I kategorii zagrożenia pożarowego. Poza przypadkiem nierzetelnego opisu części jednego dojazdu pożarowego, prawidłowo opracowano i wdrożono również „Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru”. Utworzono system stałej obserwacji lasów w formie patroli przeciwpożarowych i z wykorzystaniem wież obserwacyjnych. Nadleśnictwo posiadało ponadto w pełni wyposażoną bazę sprzętową do gaszenia pożarów, punkt alarmowo-dyspozycyjny oraz odpowiednią sieć dojazdów pożarowych. Jednak oznakowanie infrastruktury wykorzystywanej do ochrony przeciwpożarowej lasów nie w pełni spełniało wymogi określone w przepisach przeciwpożarowych, a informacje posiadane przez Nadleśnictwo na temat rzeczywistej bazy punktów czerpania wody (w zakresie sieci hydrantów zewnętrznych) były niewystarczające do faktycznej oceny pokrycia w nie terenu Nadleśnictwa.

2. Prowadzenia działań profilaktycznych

Opis stanu faktycznego

2.1. Z danych systemu SILP³⁰ wynika, że w strukturze powierzchni drzewostanu Nadleśnictwa, drzewa liściaste stanowiły 17,6%. W PUL m.in. wskazano, że jednym z działań utrudniających rozwój pożarów będzie wprowadzanie domieszek drzew i krzewów liściastych, zwłaszcza wzdłuż dróg oraz na obrzeżach upraw zakładanych na siedliskach boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Na gruntach Nadleśnictwa były urządzone pasy biologicznego zabezpieczenia przeciwpożarowego, na których stosowano zmodyfikowany skład gatunkowy z większym udziałem drzew liściastych. W latach 2016–2018 (I półrocze) długość i powierzchnia pasów biologicznych urządzanych przy głównych ciągach komunikacyjnych wzrosła z 1.329 m i 1,83 ha w 2016 roku do 7.582 m i 8,31ha w 2018 roku. Pasy te zakładano przeważnie w ramach odnowień po rębni oraz na terenach po klęsce huraganu w 2016 roku.

(dowód: akta kontroli str. 165-174)

Nadleśnictwo wykorzystywało też naturalne przeszkody w swobodnym rozprzestrzenianiu się ognia. Zgodnie z zaleceniem nr 6.5.6. określonym w „Krajowym Standardzie Gospodarki Leśnej FSC”, nie prowadzono gospodarki leśnej na terenach mokradel, siedlisk bagiennych i podmokłych oraz w sąsiedztwie źródeł wodnych. Umożliwiało to zachowanie cieków wodnych w naturalnych korytach, ochronę śródleśnych bagien i drobnych zbiorników wodnych. W efekcie zatrzymania wód opadowych i naturalnych w tych siedliskach, lasy wodochronne zajmowały 10,4% ogólnej powierzchni Nadleśnictwa, tj. 1.595,74 ha.

(dowód: akta kontroli str. 175-183)

²⁹ Nieposiadanie przez Nadleśnictwo informacji na temat lokalizacji hydrantów zewnętrznych było przyczyną braku możliwości ustalenia rzeczywistego stopnia pokrycia terenu Nadleśnictwa w punkty czerpania wody.

³⁰ System Informatyczny Lasów Państwowych.

Nadleśnictwo stosownie do zaleceń wyznaczanych w zarządzeniach dyrektora RDPL w Białymstoku w sprawie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasów³¹, trwającej od 15 marca do 15 października (dalej: „akcja”), corocznie wyznaczało zespoły dyżurujące oraz ustalało grafiki dyżurów dostosowanych do czasu ich pełnienia w RDPL. Przed uruchomieniem ww. „akcji” dokonywano przeglądów sprawności sprzętu gaśniczego, meteorologicznych punktów pomiarowych, dostrajano połączenia radiowe do wyznaczonej częstotliwości. Do RDPL przesyłano też opracowania „Sposoby postępowania na wypadek pożaru”, wykaz pełnomocników Nadleśniczego powołanych do organizacji akcji ratowniczo-gaśniczych, wykaz dyżurnych i telefonów, kopie protokołów przeglądów zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu na terenach wojskowych, informację o sposobie wykonania przez PKP pasów przeciwpożarowych w sąsiedztwie linii kolejowych. W trakcie trwania ww. „akcji” wykonywano też przeglądy stanu technicznego obiektów i urządzeń służących rekreacji, turystyce i edukacji leśnej i ustalano zasady korzystania z ww. obiektów (regulaminy), a na stronie internetowej Nadleśnictwa zamieszczano informacje o zagrożeniach mogących wystąpić w lesie.

(dowód: akta kontroli str. 184-222)

2.2. Według stanu na 30 czerwca 2018 r. urządzonych było 27,3 km pasów przeciwpożarowych, z tego 3,7 km było w zarządzie Nadleśnictwa³², 7,5 km w zarządzie wojska³³ i 16,1 km było zarządzanych przez PKP PLK S.A.³⁴ Przeciętnie rocznie Nadleśnictwo, Wojskowy Oddział Gospodarczy w Białymstoku oraz jednostki PKP PLK S.A. odnawiały odpowiednio 27,3 km, 24,6 km i 26,1 km pasów.

(dowód: akta kontroli str. 105-106)

2.3. Z treści protokołów z czynności kontrolno-rozpoznawczych wynika, że Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku nie stwierdzała uchybień w utrzymaniu pasów przeciwpożarowych, z wyjątkiem dwóch przypadków szerzej opisanych w pkt 1.18. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 223-235)

Oględziny pasa przeciwpożarowego wzdłuż drogi gminnej Grabówka-Ciasne wykazały, że spełniał on parametry pasa typu „B”. Na jego powierzchni nie występowały martwe drzewa, leżące gałęzie i nieokrzesane ścięte lub powalone drzewa, a w odległości od 2 do 5 m od pobocza drogi założona była bruzda o szerokości 2 m, oczyszczona do warstwy mineralnej. Nadleśniczy wyjaśnił, że w przypadku pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowej Nr 6 Białystok – Kuźnica Białostocka (w pobliżu miejscowości Czarny Blok i Folwark Nadawki) „(...) w celu usunięcia nieprawidłowości związanych z utrzymaniem terenu wzdłuż ww. linii kolejowej Nadleśnictwo prowadziło monit drogą pisemną, jednakże do dnia dzisiejszego nie otrzymało informacji zwrotnej dotyczącej terminu i sposobu usunięcia wskazanych usterek w zakresie utrzymania pasa przeciwpożarowego”.

(dowód: akta kontroli str. 236-248, 462-495)

2.4. Przez teren Nadleśnictwa Dojlidy przebiegały cztery linie kolejowe, tj.: [1] z Kuźnicy Białostockiej przez Białystok do Warszawy przez kompleksy leśne w Leśnictwach Mostek i Antoniuk; [2] z Białegostoku do Czeremchy przez Leśnictwo Solnicki Las; [3] z Białegostoku przez Grajewo do Suwałk, która fragmentami przylega do niewielkich kompleksów leśnych w Leśnictwie Szaciły, [4] nieużytkowana linia z Białegostoku przez Żednię do Zubek Białostockich, przebiegająca przez Leśnictwo Majówka. Na skrzyżowaniach dróg (publicznych i wewnętrznych) z ww. liniami kolejowymi urządzono 36 przejazdów kolejowo-drogowych, z tego tylko w jednym przypadku z drogą wewnętrzną zarządzaną przez Nadleśnictwo, tj. w kilometrze 181,983 linii Nr 6 Zielonka – Kuźnica Białostocka. W marcu 2017 roku PKP PLK S.A. poinformowało, że przejazd zakwalifikowano do kategorii „F” i w związku z tym Nadleśnictwo zobowiązano do:

- zawarcia umowy z zarządcą kolei, określającej sposób zabezpieczenia i użytkowania przejazdu,

³¹ Zarządzenia Nr 6 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku odpowiednio z dnia 19 lutego 2016 r. i z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasów w 2016 i 2017 roku.

³² Pasy przeciwpożarowe urządzone w lasach przy drogach publicznych.

³³ Pasy przeciwpożarowe urządzone wokół poligonu „Zielona”.

³⁴ Pasy przeciwpożarowe urządzone wzdłuż czterech linii kolejowych przebiegających przez teren Nadleśnictwa.

- zapewnienia nadzoru nad korzystaniem z przejazdu przez inne podmioty,
- zorganizowania we własnym zakresie ewakuacji pojazdu utkniętego na przejeździe oraz bezzwłocznego powiadomienia o tym służb kolejowych,
- nadzorowania i ograniczenia otwarcia rogatek do niezbędnego czasu przejazdu pojazdu drogowego,
- utrzymywania właściwej widoczności w obrębie przejazdu (poprzez wykaszanie trawy, usuwanie zakrzaczeń), a w okresie zimowym zapewnienia przejezdności przejazdu.

(dowód: akta kontroli str. 250-252)

Ponadto PKP PLK S.A. wskazało, że Zakład Linii Kolejowych w Białymstoku utrzymuje tor kolejowy i pomost przejazdu oraz wykonuje konserwacje, za które będzie naliczana miesięczna opłata w wysokości 92,98 zł (+VAT).

Do 29 sierpnia 2018 r. Nadleśnictwo nie zawarło z PKP PLK S.A. ww. umowy, a z korespondencji (e-mail) w przedmiotowej sprawie wynika, że:

- 20 kwietnia 2017 r. przedstawiciel Nadleśnictwa wystąpił do zarządcy kolei o udostępnienie brakujących załączników do wzoru umowy, które przesłano 21 kwietnia 2017 r.,
- 5 maja 2017 r. Nadleśnictwo zgłosiło uwagi do treści umowy,
- 12 maja 2017 r. Nadleśnictwo uzyskało akceptację wniesionych poprawek oraz zostało poinformowane o wszczęciu przez PKP PLK S.A. wewnętrznej procedury zmiany kategorii przejazdu, po zakończeniu której zostaną zabudowane urządzenia, przeszkoleni pracownicy oraz nastąpi podpisanie umowy,
- 23 października 2017 r. przedstawiciel Nadleśnictwa kontaktował się z PKP PLK S.A. w sprawie zawarcia przedmiotowej umowy,
- 27 października 2017 r. uzyskano odpowiedź od PKP PLK S.A, w której podano, że: „(...) procedura utknęła w Warszawie, jest prowadzona od nowa, (...) przejazd nie będzie zlikwidowany, będzie w Państwa zarządzie. W chwili obecnej przejazd jest ogólnodostępny dla wszystkich, Państwo nie płacą za wynajem”.

(dowód: akta kontroli str. 250-252)

2.5. Nadleśnictwo wyznaczyło jedno stałe miejsce³⁵ do posługiwania się otwartym ogniem w lasach. Znajdowało się ono przy siedzibie Nadleśnictwa i zostało zabudowane wiatą wraz z urządzonym miejscem na palenie ogniska. Możliwość korzystania z tego miejsca określona została w „Regulaminie korzystania z obiektów edukacyjnych Nadleśnictwa Dojlidy”³⁶. W dokumencie tym wskazano, że obiekt ma na celu popularyzację wiedzy przyrodniczo-leśnej wśród społeczeństwa i jest udostępniany na podstawie wcześniejszej rezerwacji, po akceptacji przez Nadleśniczego. Rozpalenie ogniska możliwe było tylko w miejscu wyznaczonym i w obecności osoby nadzorującej, którą podczas palenia ogniska zobowiązano do jego zabezpieczenia, dokładnego ugaszenia oraz zgłoszenia tego dyżurującemu w PAD. Oględziny ww. miejsca wykazały, że było ono objęte monitoringiem wizyjnym i urządzono je w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie. W 2017 roku z miejsca tego korzystano 68 razy, a w 2018 roku (do 27 sierpnia) – 39.

(dowód: akta kontroli str. 253-263)

2.6. Oględziny 10 wjazdów do lasu oraz trzech parkingów leśnych (urządzonych i zarządzanych przez Nadleśnictwo) wykazały, że miejsca te oznakowano tablicami informującymi o zakazach wjazdu do lasu, palenia ognisk, wywożenia śmieci do lasu oraz o objęciu terenu monitoringiem wizyjnym. Podano też numery alarmowe do straży pożarnej, Policji, pogotowia ratunkowego, oraz zamieszczono informację o numerze dojazdu pożarowego. Teren każdego parkingu był ogrodzony i oznakowany tablicami informacyjnymi, w tym z regulaminem korzystania z parkingów. Nawierzchnia miejsc postojowych pojazdów była wysypana gruboziarnistym żwirem. Nadleśnictwo nie uzgadniało umieszczenia tablic przy zjazdach i na parkingach z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku, co opisano w dalszej części wystąpienia,

³⁵ Nadleśnictwo nie wyznaczało miejsc czasowych do posługiwania się otwartym ogniem w lasach.

³⁶ Regulamin wprowadzono zarządzeniem Nr 9 Nadleśniczego z dnia 7 lutego 2017 r. (Znak 0210.9.2017.LA).

w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. Z protokołów z czynności kontrolno-rozpoznawczych (dokonanych w okresie objętym kontrolą) wynika, że Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku potwierdzała prawidłowe oznakowanie wjazdów do lasów.

(dowód: akta kontroli str. 236-248)

2.7. W latach 2016–2018 (I półrocze) na terenie Nadleśnictwa dwukrotnie wprowadzono okresowy zakaz wstępu do lasu, tj. od 2 czerwca do 6 września 2016 r. w Leśnictwie Mostek³⁷ oraz od 29 czerwca 2016 r. do 1 maja 2017 r. w leśnictwach Krasny Las, Zielona i Majówka³⁸. Zakazy te wprowadzono w związku z uszkodzeniem drzewostanów, powstałym w wyniku silnych wiatrów, co stwarzało zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Informację o wprowadzeniu, a następnie o odwołaniu zakazu przekazano do właściwych terenowo urzędów gmin oraz upubliczniono na stronie internetowej Nadleśnictwa. Do komunikatów dołączano wzór tablicy ostrzegawczej oznaczającej miejsce objęte zakazem. Wzór tych tablic był zgodny ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 6 stycznia 1998 r. w sprawie określenia wzoru znaku zakazu wstępu do lasu oraz zasad jego umieszczenia³⁹. W okresie obowiązywania zakazów Straż Leśna Nadleśnictwa odnotowała 38 przypadków ich naruszenia. W siedmiu przypadkach osoby naruszające zakaz ukarano mandatami na łączną kwotę 900 zł, a wobec 31 osób zastosowano pouczenie.

(dowód: akta kontroli str. 264-279)

W okresie objętym kontrolą nie zachodziła konieczność wprowadzenia okresowych zakazów wstępu do lasów z uwagi na zagrożenie pożarowe (art. 29 ust. 3 pkt 2 ustawy o lasach).

(dowód: akta kontroli str. 280-281)

2.8. Z danych zawartych w SILP oraz arkuszach ewidencyjnych pożarów (meldunków) wynika, że w okresie objętym kontrolą na terenie Nadleśnictwa wystąpiło 11 pożarów, z tego dwa w 2016 roku i dziewięć w I półroczu 2018 roku. Nadleśnictwo dysponowało czterema protokołami przejęcia pożarzyska w 2018 roku. Nadleśniczy wyjaśnił, że: *„Do działań gaśniczych związanych z gaszeniem niewielkich pożarów lasu statystycznie najczęściej dysponowane są jednostki OSP. W latach 2016–2018 na terenie Nadleśnictwa miały miejsce wyłącznie pożary o niewielkich rozmiarach powierzchniowych. Nawet w przypadku jednoczesnego udziału jednostek PSP i OSP w zdarzeniu najczęściej, po lokalizacji i ugaszeniu pożaru, pierwsze opuszczają teren akcji jednostki PSP, pozostawiając do kontynuowania dalszych działań zastępy OSP. W przypadku jednostek niewielkich OSP, niewłączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, często spotykana jest sytuacja przekazywania miejsca pożarzyska drogą ustną. W badanym okresie miały miejsce cztery protokolarnie przekazania terenu pożarzyska pomiędzy przedstawicielami Straży Pożarnej i Nadleśnictwa (3 razy przez PSP, 1 raz przez OSP włączone do KSRG). W pozostałych przypadkach teren pożarzyska przekazywano w formie ustnej. We wszystkich wymienionych przypadkach Służba Leśna organizuje i prowadzi dogaszanie oraz dozоровanie pożarzyska, przy użyciu własnych sił i środków, aż do chwili całkowitego usunięcia zagrożenia. (...) Nadleśnictwo wszystkie pożary lasu omawiało na comiesięcznych spotkaniach służbowych z przedstawicielami policji, jak również dla wszystkich jedenastu zdarzeń z okresu 2016–2018 sporządziło zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, które zostały przekazane właściwym terenowo organom ścigania (kopie zawiadomień stanowią załączniki do niniejszego pisma)”*.

(dowód: akta kontroli str. 282-329, 464-495)

2.9. W okresach tzw. „prac uzupełniających” (od 1 listopada do 31 grudnia) w Nadleśnictwie odbyły się narady, w trakcie których m.in. omówiono stan bezpieczeństwa i zagrożenia pożarowego w lasach. W analizie przedstawionej przez specjalistę ds. ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwa wskazano, że w 2016 roku odnotowano dwa pożary lasu, a w 2017 roku żadnego. Przedstawiono też wnioski i zamierzenia na lata następne. Podczas narady z 22 listopada 2016 r. wskazano na: [1] konieczność przyjmowania odpowiedzialności za pożarzyska, w tym dbania o dokładne ich dogaszenie, [2] kontynuowania działań w zakresie dbałości i właściwego podejścia służb leśnych do zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, [3] zwracania szczególnej uwagi

³⁷ Zarządzenie Nr 25/2016 Nadleśniczego Nadleśnictwa Dojlidy z dnia 2 czerwca 2016 r. Znak: NK.0210.25.2016.

³⁸ Zarządzenie Nr 29/2016 Nadleśniczego Nadleśnictwa Dojlidy z dnia 29 czerwca 2016 r. Znak NK.0210.29.2016.

³⁹ Dz. U. Nr 11, poz. 39.

na bezpieczeństwo na terenach objętych kłeską wiatrołomów, w tym bezwzględne respektowanie zakazu wstępu do lasu, [4] uzgadniania z Nadleśnictwem zmian terminów dyżurów przeciwpożarowych pełnionych przez leśniczych. W trakcie narady z 24 października 2017 r. wskazano zaś na konieczność: [1] utrzymania przez leśników w tzw. „okresie palności” stałego kontaktu telefonicznego z PAD, [2] dbania o stan pożarzysty, [3] egzekwowania zakazów wstępu do lasu, [4] monitorowania stanu dróg pożarowych, [5] zgłaszania potrzeb konserwacji sprzętu ppoż. oraz jego zakupu.

(dowód: akta kontroli str. 330-351)

2.10. Od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. Nadleśnictwo dysponowało „Programami edukacji leśnej społeczeństwa” (dalej: „Program”), obowiązującymi w latach 2007–2016 i 2017–2026. Opracowano je na podstawie zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych⁴⁰. W Programach tych poruszano również zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową lasów, m.in.: polegające na uczeniu postaw właściwego zachowania się w lesie i uświadamianiu zagrożeń dla lasu oraz poznania metod przeciwdziałania tym zagrożeniom. Cele te corocznie precyzowano w rocznych planach edukacyjnych, a sprawozdania z ich realizacji przekazywano do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku (dalej RDPL).

(dowód: akta kontroli str. 352-373)

2.11. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo prowadziło działalność informacyjną i ostrzegawczą w celu kształtowania odpowiednich zachowań użytkowników lasu, m.in. poprzez wyposażenie ścieżek edukacyjnych w tablice (banery) informacyjno-ostrzegawcze. Prowadzono też zajęcia z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych (filmy o przyczynach pożarów w lasach i na łąkach oraz prezentacje multimedialne „Zagrożenie pożarowe w lasach”). Z treści konspektów zajęć edukacyjnych wynika, że zagrożenie pożarowe w lasach oraz metody im przeciwdziałania, omawiano też podczas prelekcji, wykładów, pogadanek wygłaszanych w szkołach i na obozach harcerskich. Stosowano również informację wizualną w formie ulotek, plakatów, ogłoszeń, kalendarzy (z informacjami o obowiązujących zakazach oraz wymaganym zachowaniu się w lasach). Za pośrednictwem Internetu przekazywano też informacje i artykuły o zagrożeniach pożarowych, a w telewizji regionalnej emitowano reportaże o powstałych pożarach w lasach. Na stronie BIP Nadleśnictwa zamieszczano też ostrzeżenia o wprowadzonych okresowych zakazach wstępu na tereny leśne. W formie korespondencji e-mail informowano okoliczne urzędy gmin o wprowadzonych zakazach i grożącym niebezpieczeństwie, z prośbą o rozpropagowanie tych informacji wśród mieszkańców.

(dowód: akta kontroli str. 374-427)

2.12. Szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu corocznie organizowano w I kwartale. Z list obecności wynika, że w poszczególnych latach wszyscy pracownicy Nadleśnictwa zostali przeszkoleni. Z treści protokołów z przeprowadzonych szkoleń wynika, że zajęcia, w formie wykładu z użyciem prezentacji multimedialnej, prowadził specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej. Prezentowana tematyka dotyczyła: [1] stanu zagrożenia pożarowego w Nadleśnictwie, [2] danych statystycznych o odnotowanych pożarach, [3] analizy przyczyn ich powstania, [4] zasad i sposobu prognozowania zagrożenia pożarowego, [5] sposobu i koordynacji pełnienia dyżurów oraz instrukcji postępowania i powiadamiania w przypadku zaistnienia pożaru lasu, [6] lokalizacji i wyposażenia baz oraz punktów w sprzęt przeciwpożarowy [7] ogólnych zasad dotyczących definicji pożaru, w tym zagrożenia ogniem otwartym i dymem pożarowym, [8] zasad posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym, [9] przestrzegania zasad bhp podczas prowadzonej akcji gaśniczej.

(dowód: akta kontroli str. 428-461)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niezgodnieniu z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku sposobu umieszczenia tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego przy wjazdach do lasów

⁴⁰ Znak: ZO-733-6/03 (Biuletyn Informacyjny Lasów Państwowych nr 5/125 z 2003 roku).

oraz przy parkingach leśnych, co stanowiło naruszenie § 39 ust. 5 rozporządzenia w sprawie ochrony przeciwpożarowej. (dowód: akta kontroli str. 162-163, 468)

Nadleśniczy wyjaśnił, że: „O całokształcie prac planowanych i wykonywanych w Nadleśnictwie decyduje Plan Urządzenia Lasu, który jest uaktualniany co 10 lat. Zapisy zawarte w niniejszym dokumencie są głównym kryterium warunkującym działania Nadleśnictwa, w tym w zakresie ochrony przeciwpożarowej terenów leśnych. Rozdział 3.2.4. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej został uzgodniony w Komendantem Wojewódzkim PSP. Corocznie Nadleśnictwo kontrolowane jest przez przedstawiciela właściwego terenowo Komendanta Miejskiego PSP w Białymstoku, w trakcie którego sprawdzeniu poddaje się dokumentację Nadleśnictwa, jak również prowadzi wizję lokalną aktualnego stanu zabezpieczeń przeciwpożarowych Nadleśnictwa. W ramach jak najlepszego zapewnienia właściwego poziomu ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwo stosuje na swym terenie oznakowanie tablicami informacyjnymi i ostrzegawczymi przy zapewnieniu ich optymalnego rozmieszczenia (pod względem szeroko pojętej ochrony przeciwpożarowej, jak również w aspekcie działań uświadamiających społeczeństwo i ukierunkowujące ruch turystyczny w miejscach o największej penetracji oraz przy drogach prowadzących do lasu). Obecnie trwa procedura uzgodnienia z Komendantem Miejskim PSP w Białymstoku opracowanego dokumentu Sposób rozmieszczenia tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego przy wjazdach do lasów oraz parkingach leśnych w Nadleśnictwie Dojlidy”.

W trakcie kontroli NIK (3 września 2018 r.) Nadleśnictwo rozpoczęło uzgadnianie z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku sposobu umieszczenia tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego przy wjazdach do lasów oraz przy parkingach leśnych.

(dowód: akta kontroli str. 464-495)

Ocena cząstkowa

Nadleśnictwo prawidłowo informowało i ostrzegało społeczeństwo o istniejących zakazach i zagrożeniach pożarowych. Prowadziło też edukację leśną w celu kształtowania odpowiednich zachowań i dostosowania się do zasad bezpiecznego korzystania z lasu. Należycie również utrzymywało pasy przeciwpożarowe ograniczające rozprzestrzenianie się pożarów w lasach. Dzięki wprowadzaniu domieszek drzew i krzewów liściastych, zadbało o zwiększenie udziału i znaczenia biologicznych pasów przeciwpożarowych. Dopiero jednak w trakcie kontroli NIK wszczęto procedurę uzgadniania z właściwymi organami umieszczenia tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego przy wjazdach do lasów i przy parkingach leśnych oraz oznakowania dojazdów pożarowych przy wjazdach z dróg publicznych.

3. Planowanie i wydatkowanie środków finansowych na realizację zadań

3.1. W 2016 roku przychody Nadleśnictwa wyniosły 28.398,5 tys. zł i były wyższe o 26,9% od uzyskanych w roku poprzednim (22.369,7 tys. zł). W 2017 roku wzrosły one do 31.402 tys. zł, tj. o 10,6%. Osiągnięte w I półroczu 2018 roku przychody w wysokości 13.465,2 tys. zł stanowiły 42,9% wykonanych w roku poprzednim. Koszty ogółem w latach 2016–2018 (I półrocze) wyniosły kolejno 23.748 tys. zł, 30.054,1 tys. zł i 11.178 tys. zł. W rezultacie Nadleśnictwo osiągnęło dodatni wynik finansowy w wysokości odpowiednio 4.650,5 tys. zł, 1.348 tys. zł i 2.287,2 tys. zł. Na zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów w tym okresie wydatkowano kolejno 204 tys. zł, 245,1 tys. zł i 117 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 0,9%, 0,8% i 1% kosztów Nadleśnictwa.

(dowód: akta kontroli str. 105-106, 496-502)

3.2. Zgodnie z branżowym planem kont Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, koszty działalności prewencyjnej ewidencjonowano na koncie „5105 – Ochrona przeciwpożarowa lasu”. Dotyczyły one: wykonanych zabiegów zabezpieczających obszary leśne przed pożarem, zabiegów z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu, zabiegów ratowniczych, obsługi, konserwacji i utrzymania sieci do wykrywania pożarów oraz sprzętu przeciwpożarowego. Na zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów w poszczególnych latach planowano przeznaczyć odpowiednio 244,1 tys. zł, 299,7 tys. zł i 259,5 tys. zł, z czego wydatkowano kolejno 204 tys. zł, 245,1 tys. zł i 117 tys. zł. W rezultacie zaplanowane wydatki na ochronę przeciwpożarową lasów wykonano odpowiednio w 83,5%, 81,8%

i 45,1%. Najwięcej wydatkowano na zabiegi z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu, które w strukturze kosztów dotyczących ochrony przeciwpożarowej lasu stanowiły 49,7%, 43,4% i 52,4%.

Na koncie „5106 – utrzymanie obiektów leśnych” m.in. ewidencjonowano koszty związane z utrzymaniem dróg leśnych. W 2016 roku na ten cel wydatkowano 822,7 tys. zł, tj. więcej o 28,1% od kwoty zaplanowanej (642 tys. zł), w 2017 roku – 737,2 tys. zł, co stanowiło 90% planu (819,1 tys. zł), a I półroczu 2018 roku – 397,7 tys. zł, tj. 52,3% planowanych kosztów (760,9 tys. zł). (dowód: akta kontroli str. 503-508)

Nadleśniczy wyjaśnił, że niepełne wykorzystanie zaplanowanych środków finansowych wynikało przede wszystkim z:

- niepełnego wykorzystania środków przeznaczonych na wynagrodzenia, co związane było z dużą liczbą dni, podczas których – z uwagi na brak stopnia zagrożenia pożarowego lasów – dyżury w Nadleśnictwie nie były pełnione;
- mniejszej liczby wykonanych lotów samolotu patrolowo-gaśniczego w stosunku do planowej ilości ustalonej w okresie sporządzania planów finansowych przez RDLP;
- niższych wydatków związanych z utrzymaniem infrastruktury i sprzętu ppoż. (np. niższe koszty paliwa do pojazdu patrolowo-gaśniczego, brak potrzeby wykonania napraw pojazdu lub inwestycji związanych z konserwacją albo naprawą dojazdów pożarowych);
- małej liczby pożarów lasu, dzięki czemu nie generowano kosztów związanych z prowadzeniem akcji gaśniczych;

Nadleśniczy dodał, że: „W zakresie wydatkowania funduszy Nadleśnictwo stale dąży do jak największej optymalizacji kosztów, a wszelkie ponoszone koszty rozpatrywane są w sposób gospodarny, celowy i oszczędny. Mniejsze wydatki w badanym okresie nie miały żadnego ujemnego wpływu na realizację ogółu planowanych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej w Nadleśnictwie. Utrzymywano w pełnej gotowości obsadę dyżurów, sprzęt i system obserwacyjno-alarmowy Nadleśnictwa. Prowadzono uzupełnianie wyposażenia sprzętowego, prace konserwacyjne oraz wykonywano szereg zabiegów gospodarczych z zakresu ochrony ppoż.” (dowód: akta kontroli str. 509-510)

Analiza rejestru umów wykazała, że w okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie udzielało zamówień publicznych na budowę punktów obserwacyjnych i zbiorników przeciwpożarowych. Natomiast z treści przedmiotu zamówień wynika, że 11 z nich pośrednio było związanych z ochroną przeciwpożarową (w poszczególnych latach odpowiednio cztery, pięć i dwa). Dotyczyły one m.in. przebudowy dróg leśnych, budowy i obsługi systemu obserwacji obszarów leśnych, konserwacji wież przeciwpożarowych, modernizacji stacji metrologicznej wraz z systemem rejestracji i transmisji danych, bieżącego utrzymania przejezdności dróg, itp.

Szczegółowym badaniem objęto trzy zamówienia udzielone na przebudowę dróg w Leśnictwie Krasny Las, w tym dwóch w 2017 roku i jednego w 2018 roku. Wykonawców inwestycji zrealizowanych w 2017 roku wybrano w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, w trybie przetargu nieograniczonego, prowadzonych zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴¹. W wyniku robót budowlanych zrealizowanych w oparciu o te zamówienia w Nadleśnictwie przebudowano 5 km dróg (będących dojazdami pożarowymi), co stanowiło 3,2% długości tych dojazdów (154 km) i 0,7% długości dróg leśnych (713,5 km). Na realizację ww. zadań wydatkowano 1.295 tys. zł. W terminach ustalonych w umowach z wykonawcami zrealizowane roboty rozliczono, a wypłaty wynagrodzeń dokonano po protokolarnych odbiorach zadań. Natomiast postępowanie na zamówienie publiczne udzielone w lipcu 2018 roku na przebudowę drogi leśnej w Leśnictwie Krasny Las (przez oddziały 20/10, 21/11 i 22/12) unieważniono, na podstawie art. 93 ust.1 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, bowiem cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą Nadleśnictwo zamierzało przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. (dowód: akta kontroli str. 511-553)

⁴¹ Dz. U. 2017 r. poz. 1597, ze zm.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości:

Ocena cząstkowa

Nadleśnictwo prawidłowo planowało środki finansowe na realizację zadań związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym lasów, a analizowane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzono zgodnie z wymogami ustawy Prawo zamówień publicznych, osiągając zamierzony efekt rzeczowy w postaci przebudowy 5 km dwóch dróg, będących dojazdami pożarowymi.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴², kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Białystok, dnia 12 października 2018 r.

Kontrolerzy:
Marek Zapolski
doradca ekonomiczny

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

Mariusz Lenkiewicz
starszy inspektor kontroli państwowej

⁴² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.